

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

TUUDno-2024-1926

Elintarvikelain 297/2021 55§:n mukaisen määräyksen antaminen Marin Herkkupiste, Espoo

Asiaan liittyvät taustatiedot

Mari Herkkupiste niminen toimija myy pakkaamattomia ja pakattuja elintarvikkeita liikkuvassa elintarvikehuoneistossa. Toiminta on rekisteröity Vantaan kaupungin elintarvikevalvontaviranomaisen toimesta vuonna 2022, y-tunnuksen mukainen kotipaikka on Espoossa.

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen terveystarkastus teki toimijan liikkuvaan elintarvikkeiden myyntipisteeseen 26.9.2024 Oiva-tarkastuksen. Tarkastuksella havaittiin puutteita myynnissä olevien pakattujen elintarvikkeiden pakkausmerkinnöissä ja pakkaamattomista elintarvikkeista annettavissa tiedoissa. Liikkuvatoimipaikka tarkastettiin Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen terveystarkastuksen toimesta, Keravalla Kansanvälisten Suurmarkkinoiden valvontasuunnitelman mukaisen tarkastuksen yhteydessä.

Havainnot

Toimijalle oli kolmessa edellisessä tarkastuskertomuksessa (6.10.2022, 5.8.2023 ja 3.8.2024) annettu C-arvosana ja kehoitus korjata epäkohdat liittyen elintarvikkeiden pakkausmerkintöihin. Tarkastuksella 26.9.2024 havaittiin, että toimija ei ole noudattanut annettuja kehoituksia määräaikaan mennessä.

Tarkastuksilla 6.10.2022, 5.8.2023 ja 3.8.2024 inkiväärihillon ja inkiväärimakeisten pakkausmerkinnöissä oli havaittu puutteita. Toimijalle oli annettu tarkastuskertomuksessa 3.8.2024 kehoitus: *Tulee varmistua, että kaikkien pakattujen tuotteiden pakkausmerkinnät ovat lainsäädännön vaatimusten mukaiset. Epäkohdat tulee korjata viipymättä ennen seuraavaa myyntitapahtumaa.*

Tarkastushetkellä toimipaikassa oli myynnissä toimijan itse pakkaamaa halvaa ja baklavaa. Pakkauksissa ei ollut tarkastuksen alkaessa mitään merkintöjä. Elintarvikkeiden yhteydessä oli esite, jossa oli ilmoitettu elintarvikkeen nimi ja myyntihinta. Tarkastuksella huomautettiin puutteellisista merkinnöistä. Toimijan edustaja lisäsi tarkastushetkellä etiketitarrat halvaa sisältäviin pakkauksiin. Tarkastushetkellä lisätyssä tarrassa oli ilmoitettu: elintarvikkeen nimi, määrä, ainesosat, allergioita aiheuttavat aineet korostaen, seesamipastan määrä, säilytysohje, ravintosisältö ja merkintä "*saattaa sisältää pistaasipähkinät*". Pakkauksesta puuttui edelleen toimijan yhteystiedot ja vähimmäissäilyvyysaika. Tarkastushetkellä ei saatu tietoa siitä oliko baklavaa sisältäneille pakkauksille vastaavia tuotetarroja. Toimijan edustajan mukaan baklava sisälsi muun muassa pähkinää.

Toimipaikassa oli myynnissä pakkaamattomia pasteihoita, joiden yhteydessä olevassa myyntikyltissä oli ilmoitettu ainoastaan elintarvikkeen nimi ja hinta. Pasteihoitten ainesosaluettelo tai tietoa elintarvikkeen sisältämisestä allergioita ja intoleransseja aiheuttavista aineista ei ollut esillä. Toimipaikassa ei ollut esillä ilmoitusta elintarviketietojen saamisesta henkilökunnalta.

Toimipaikassa oli myynnissä inkiväärihillon ja inkiväärimakeisia, joiden pakkausmerkinnöissä oli puutteita. Inkiväärihillon pakkauksessa oli ilmoitettu:

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

elintarvikkeen nimi, ainekset (pois lukien hilliosokeria ei ole ilmoitettu), määrä ja teksti "parasta ennen", mutta päiväys puuttui pakkauksesta. Pakkausmerkinnöistä puuttui inkiväärin määrä, vastuussa olevan elintarvikealan toimijan nimi ja osoite sekä vähimmäissäilyvyysaika. Inkiväärimakeisten pakkauksessa oli ilmoitettu: elintarvikkeen nimi, elintarvikkeen määrä, ainesosat (sokerista puuttuu kirjain i, *hedelmäsoker*), alkuperämaa (Thaimaa), säilytysohje, saattaa sisältää jäämiä pähkinöistä, toimijan nimi ja osoite (Marin Herkkupiste) ja teksti "parasta ennen", mutta päiväys puuttui pakkauksesta. Pakkausmerkinnöistä puuttui inkiväärin määrä ja vähimmäissäilyvyysaika. Pakkausten tiedot oli ilmoitettu suomeksi ja ruotsiksi.

Myynnissä oli myös inkiväärijauhetta ja kahta erilaista inkiväärijuomajauhetta, joiden pakkauksissa ei ollut lainkaan suomenkielisiä pakkausmerkintöjä. Pakkaukset eivät olleet toimijan itse valmistamia.

Toimipaikan viimeisin Oiva-raportti ei ollut esillä kuluttajille. Toimipaikan omavalvonta ei ollut tarkastettavissa, eikä sitä lähetetty tarkastettavaksi tarkastushetken jälkeen. Myynnissä olleiden elintarvikkeiden jäljitettävyystietoja ei saatu tarkastettavaksi tarkastushetkellä tai tarkastushetken jälkeen.

Elintarviketietoja koskevista epäkohdista on jouduttu antamaan toistuvasti kehotuksia ja ohjestausta, jolloin katsotaan, että epäkohtien poistamiseksi ja asioiden korjaamisen varmistamiseksi on tarpeen antaa elintarvikelain 55 §:n mukainen määräys.

Asianosaisen kuuleminen

Toimijaa kuultiin 7.10.2024 päivätyllä kuulemiskirjeellä elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen antamisesta sekä annettavasta määräajasta.

Toimija ei toimittanut vastinetta kuulemiseen.

Päätöksen peruste

Elintarvikelain 55 §:n mukaan valvontaviranomainen voi määrätä epäkohdan poistettavaksi, jos elintarvike tai siitä annetut tiedot, elintarvikkeen tuotanto-, jalostus- tai jakeluvaihe, elintarvikehuoneisto tai niissä harjoitettava toiminta voivat aiheuttaa terveysvaaraa, vaarantaa elintarvikkeesta annettujen tietojen oikeellisuuden tai riittävyys, johtaa kuluttajaa harhaan tai ovat muutoin elintarvikemääräysten vastaisia. Määräysten vastaisuus on määrättävä poistettavaksi välittömästi tai valvontaviranomaisen asettamassa määräajassa.

Elintarviketietoasetuksen (EPNAs (EU) N:o 1169/2011 elintarviketietojen antamisesta kuluttajille) 7 artiklan mukaan: 2. *Elintarviketietojen on oltava oikeellisia, selviä ja kuluttajalle helposti ymmärrettäviä.*

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus elintarviketietojen antamisesta kuluttajille 1169/2011, 9 artiklan mukaisesti elintarvikepakkauksissa on oltava seuraavat tiedot:

- *elintarvikkeen nimi*
- *ainesosaluettelo allergioita ja intoleransseja aiheuttavat aineet ja tuotteet korostettuna ainesosaluettelossa (elintarviketietoasetus, liite II)*

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

- *tiettyjen ainesosien tai ainesosien ryhmien määrät (tarvittaessa)*
- *sisällön määrä (paino- tai tilavuusyksikkö) vähimmäissäilyvyysaika (parasta ennen - päivämäärä) tai viimeinen käyttöajan kohta sekä pakastuspäivämäärä (joka koskee yksinomaan pakastettua lihaa, pakastettuja raakalihavalmisteita ja pakastettuja jalostamattomia kalastustuotteita)*
- *vastuussa olevan elintarvikealan toimijan nimi, toiminimi tai aputoiminimi ja osoite alkuperämaa tai lähtöpaikka (siten kuin elintarviketietoasetuksessa tai sen nojalla säädetään tai siten kuin muussa lainsäädännössä säädetään)*
- *säilytysohje (tarvittaessa)*
- *käyttöohje (tarvittaessa, muun muassa varoitusmerkintä tarvittaessa) juomien todellinen alkoholipitoisuus tilavuusprosentteina, jos alkoholipitoisuus on suurempi kuin 1,2 tilavuusprosenttia (Ruokaviraston suositus: kiinteässä elintarvikkeessa, jos alkoholipitoisuus enemmän kuin 1,8 painoprosenttia)*
- *ravintoarvo (eli ravintoarvoilmoitus) (poikkeukset huomioiden).*

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen elintarviketietojen antamisesta kuluttajille 834/2014, 4 §: mukaan: *Valmiiksi pakatun elintarvikkeen pakolliset pakkausmerkinnät on kaksikielisessä kunnassa myytäviin tai muuten luovutettaviin elintarvikkeisiin tehtävä ainakin suomen ja ruotsin kielellä. Valmiiksi pakattujen elintarvikkeiden, joita myydään tai muuten luovutetaan vain yksikielisessä kunnassa, pakolliset pakkausmerkinnät on tehtävä ainakin kyseisen kunnan kielellä.*

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen elintarviketietojen antamisesta kuluttajille 834/2014, 6 §: mukaan: *Pakkaamattomista elintarvikkeista on elintarvikkeen luovutuspaikassa annettava loppukuluttajalle tieto kaikista elintarvikkeen valmistuksessa käytetyistä ja lopullisessa elintarvikkeessa edelleen jossain muodossa olevista ainesosista, jotka ovat elintarviketietoasetuksen 9 artiklan 1 kohdan c alakohdan tarkoittamia allergioita ja intoleransseja aiheuttavia aineita tai tuotteita. Ainesosat on ilmoitettava elintarvikkeen nimellä niin, että käy ilmi elintarviketietoasetuksen liitteessä II mainitun aineen tai tuotteen nimi.*

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen elintarviketietojen antamisesta kuluttajille 834/2014, 7 §: mukaan:

Pakkaamattomasta elintarvikkeesta on vähittäismyyntipaikassa annettava loppukuluttajalle 6 §:ssä tarkoitettujen tietojen lisäksi seuraavat tiedot:

1) *elintarvikkeen nimi;*

2) *elintarvikkeen ainesosat siten kuin elintarviketietoasetuksessa säädetään tai muulla vastaavalla selkeällä tavalla;*

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

3) alkuperämaa tai lähtöpaikka siten kuin elintarviketietoasetuksessa tai sen nojalla säädetään tai siten kuin muussa Euroopan Unionin lainsäädännössä säädetään;

4) tarvittavat käyttö- ja säilytysohjeet.

Lisäksi pakkaamattomasta elintarvikkeesta on vähittäismyyntipaikassa annettava seuraavat tiedot:

1) juustoista rasvan ja suolan määrä;

2) makkaroista rasvan ja suolan määrä;

3) muista leikkeleenä käytettävistä lihavalmisteista rasvan ja suolan määrä;

4) ruokaleivistä suolan määrä.

Suolan ja rasvan määrä ilmoitetaan painoprosentteina valmistushetkellä tai siten kuin ravintoarvo-merkinnästä elintarviketietoasetuksessa säädetään.

Edellä 2 momentissa tarkoitettuja tietoja ei tarvitse ilmoittaa elintarvikkeista, joita pieniä tuotemääriä valmistava elintarvikealan toimija toimittaa suoraan loppukuluttajalle tai paikalliselle vähittäisliikkeelle, joka toimittaa tuotteet suoraan loppukuluttajalle.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksen elintarviketietojen antamisesta kuluttajille 834/2014, 8 §: mukaan:

Edellä 6 ja 7 §:ssä tarkoitettut tiedot on ilmoitettava loppukuluttajalle kirjallisesti elintarvikkeen luovutuspaikassa pakkaamattoman elintarvikkeen läheisyydessä olevassa helposti havaittavassa ja selkeässä esitteessä tai taulussa tai muulla vastaavalla selkeällä tavalla.

Edellä 6 ja 7 §:ssä tarkoitettut tiedot voidaan 1 momentissa säädetystä poiketen antaa suullisesti edellyttäen, että

– elintarvikkeen luovutuspaikassa pakkaamattoman elintarvikkeen läheisyydessä olevassa helposti havaittavassa ja selkeässä esitteessä tai taulussa tai muulla vastaavalla tavalla ilmoitetaan, että tiedot ovat saatavissa pyydettyä henkilökunnalta tai että tiedot ovat kuluttajan saatavissa kirjallisessa tai elektronisessa muodossa ennen ostopäätöksen tekoa ilman ylimääräisiä kustannuksia; ja

– tiedot ovat kirjallisessa tai elektronisessa muodossa elintarvikkeen luovutuspaikassa henkilökunnan ja valvontaviranomaisten helposti saatavilla.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 178/2002, 17 artiklan, 1 kohdan mukaan: *Kaikissa tuotannon, jalostuksen ja jakelun vaiheissa toimivien elintarvike- ja rehualan toimijoiden on vastuullaan olevissa toiminnoissa huolehdittava siitä, että elintarvikkeet tai rehut täyttävät niiden toiminnan kannalta asiaankuuluvat elintarvikelainsäädännön vaatimukset ja varmistettava, että kyseiset vaatimukset täyttyvät.*

Päätös

Terveysvalvonnan päällikön määräys

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Terveysvalvonnan päällikkö antaa toimijalle Marin Herkkupiste (y-tunnus: 1771433-3) seuraavan elintarvikelain 55 §:n mukaisen määräyksen:

Päävelvoite 1. Elintarvikkeiden pakkauksissa on oltava lainsäädännön mukaiset pakkausmerkinnät. Pakkausmerkintöjen tulee olla myös jatkossa kaikissa pakatuissa elintarvikkeissa. Kaksikielisessä kunnassa myytävissä elintarvikkeissa tulee olla pakkausmerkinnät suomen ja ruotsin kielellä, vain yksikielisessä kunnassa myytävissä tiedot tulee olla kyseisen kunnan kielellä.

Päävelvoite 2. Pakkaamattomista elintarvikkeista tulee ilmoittaa kuluttajalle lainsäädännön mukaiset tiedot.

Määräaika:

Päävelvoitteiden määräaika on välittömästi, seuraavaan myyntitapahtumaan mennessä. Toimipaikassa ei tule jatkossa laittaa esille elintarvikkeita, joiden pakkausmerkinnät eivät ole lainsäädännön mukaisia tai pakkaamattomia elintarvikkeita joista toimijalla ei ole antaa lainsäädännön mukaisia tietoja.

Täytäntöönpano

Terveysvalvonnan päällikön edellä mainittu päätös tullaan määräämään noudatettavaksi mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, ellei valitusviranomainen toisin määrää.

Perustelut määräyksen antamiselle

Toimija ei ole noudattanut pakkausmerkintöihin liittyvää lainsäädäntöä. Toimija ei ole varmistanut, että kaikissa pakatuissa elintarvikkeissa on suomenkieliset pakkausmerkinnät. Toimija ei ole ilmoittanut pakollisia elintarviketietoja pakkaamattomista elintarvikkeista kuluttajille. Elintarviketietojen ilmoittamatta jättäminen aiheuttaa vaaraa elintarviketurvallisuudelle. Toimijan toiminnassa on toistuvasti havaittu epäkohtia liittyen pakollisten elintarviketietojen ilmoittamiseen, eikä epäkohtia ole korjattu määräaikaan mennessä.

Mahdolliset jatkotoimenpiteet asiassa

Mikäli päävelvoitetta ei toteuteta, tullaan esittelemään päätösehdotus, jossa epäkohtien korjaamiseksi tarvittavaa määräystä tehostetaan uhkasakolla.

Sovelletut oikeusohjeet

Elintarvikelaki 297/2021 6§, 40 §, 55 §, 68 §, 74 §, ja 78 §

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus elintarvikelainsäädäntöä koskevista yleisistä periaatteista ja vaatimuksista 178/2002/EY

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus elintarviketietojen antamisesta kuluttajille 1169/2011, 9 artikla

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2017/625 virallisesta valvonnasta

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Maa- ja metsätalousministeriön asetus elintarviketietojen antamisesta kuluttajille 834/2014, 1042/2016 ja 154/2019

Keski-Uudenmaan ympäristökeskuksen toimintasäntö (Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta 19.9.2023, 109 §)

Hallintolaki 434/2003

Lisätietojen antaja

Terveystarkastaja Meeri Kumlin (puh. 040 314 4715, meeri.kumlin@tuusula.fi)

Tiedoksi

Saantitodistuksella, Marin Herkkupiste

Allekirjoitus

Miia Suurkuukka, terveystarkastajan päällikkö

Viranhaltijapäätöksen nähtävänäolo

Viranhaltijapäätös on julkaistu kunnan yleisessä tietoverkossa 22.10.2024

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Tuusula asianhallintajärjestelmässä

Oikaisuvaatimus

§ 10

Oikaisuvaatimusohje

Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla. Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi yleiseen tietoverkkoon, ei lueta määräaikaan.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- muutoksenhakijan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset muutoksenhakijalle voidaan toimittaa.

Jos oikaisuvaatimuksen tekijän puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, kirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Asiamiehen, ellei tämä ole asianajaja tai julkinen oikeusavustaja, on liitettävä oikaisuvaatimuskirjelmään valtakirja.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset oikaisuvaatimuksen tekijälle voidaan toimittaa.

Oikaisuvaatimuksen tekijän, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava oikaisuvaatimuskirjelmä. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Oikaisuvaatimus on toimitettava Tuusulan kunnalle virka-aikana ennen oikaisuvaatimusajan päättymistä henkilökohtaisesti tai asiamiehen välityksellä postitse, sähköpostilla tai telefaxilla, käyttäen alla olevia yhteystietoja:

Tuusulan kunta, Keski-Uudenmaan ympäristölautakunta

Osoite: PL 60, 04301 Tuusula

Sähköposti: ymparistokeskus@tuusula.fi

Puh. vaihde: 09 87 181